КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРОЮ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО КУРСОВИХ РОБІТ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ»

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань **G Інженерія, виробництво та будівництво**
за спеціальністю **G 18 Геодезія та землеустрій,**

освітня програма: ***Геодезія та землеустрій***

(Шифр за ОПП ПП 4)

2025 р.

Методичні рекомендації до виконання курсових робіт з навчальної дисципліни «Управління земельними ресурсами» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво за спеціальністю G 18 Геодезія та землеустрій, освітня програма: Геодезія та землеустрій / О.Г. Мордвінов. Запоріжжя: КПУ, 2025. 32 с.

Укладач:
Мордвінов Олександр Григорович, д.держ.упр., професор, завідувач кафедри публічного управління та землеустрою

Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри публічного управління та землеустрою
Протокол № 1 від «30» серпня 2025 року

Завідувач кафедри Олександр МОРДВІНОВ

2

ЗМІСТ

	Вступ	4
I.	Порядок виконання курсової роботи	5
II.	Структура, зміст і обсяг курсової роботи	7
III.	Оформлення курсової роботи	11
IV.	Підготовка курсової роботи до захисту	16
V.	Публічний захист курсової роботи	16
VI.	Критерії оцінювання курсової роботи	17
VII.	Прикінцеві положення	19
	Тематика курсових робіт……..	19
	Додатки……	23
	Додаток А. Приклад оформлення титульної сторінки курсової роботи……	23
	Додаток Б. Приклад оформлення змісту курсової роботи.....	24
	Додаток В. Приклад оформлення списку використаних джерел.....	25

ВСТУП

Курсова робота є одним із видів навчально-наукової роботи, самостійним науковим дослідженням студента.

Виконання студентами курсової роботи – одна із важливих форм підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері геодезії та землеустрою.

Виконання курсової роботи має на меті поглибити теоретичні знання й практичні навички з питань управління земельними ресурсами, законодавчого та нормативного регулювання землекористування, методів управління земельними ресурсами та механізмів їх застосування в сучасних умовах, структури та функцій суб'єктів управління земельними ресурсами, а також перспектив їх розвитку як в Україні, так і у світі. У ході написання курсової роботи здобувач повинен розширити свої знання та вміння стосовно використання системного підходу до аналізу функціонування різних рівнів управління земельними ресурсами, передбачення позитивних і негативних наслідків запровадження певних рішень, установлення причинно-наслідкових залежностей між об'єктами та суб'єктами управління, оволодіти загальнонауковими і спеціальними методами сучасних наукових досліджень, поглибленим вивченням тем навчальної дисципліни "Управління земельними ресурсами".

Методичні рекомендації побудовано, насамперед, на загальнонаукових засадах щодо вимог до написання такого виду робіт з урахуванням внутрішньо-університетського (КПУ) положення про курсові роботи.

Курсова робота з дисципліни "Управління земельними ресурсами" оцінюється як самостійний вид навчальної діяльності студента.

В методичних рекомендаціях наведені вимоги до написання та оформлення курсової роботи, процедура публічного захисту курсової роботи та додатки із конкретними прикладами-зразками: оформлення титульної сторінки, змісту та списку використаних джерел.

Успішне виконання студентом курсової роботи значною мірою залежить від того, як чітко він уявляє вимоги щодо теоретичного змісту, структури, обсягу, форми викладу матеріалу та оформлення роботи.

Перш ніж розпочати виконувати курсову роботу, необхідно ознайомитися з вимогами до її написання.

Компетентності, які забезпечуються:

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність планувати і виконувати теоретичні та/або прикладні дослідження, створювати нові знання і технології у сфері геодезії та землеустрою.

СК 2. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК 3. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв’язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК 4. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв’язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК 9. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою.

Результати навчання

РН 1. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.

РН 3. Приймати ефективні рішення щодо розв’язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН 11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об’єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

РН 12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН 14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

І. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

1.1. Тематика курсових робіт формується кафедрою публічного управління та землеустрою. Вона має відповідати навчальним завданням дисципліни, пов’язуватися з потребами галузі науки “Управління земельними ресурсами”, бути актуальною і тісно пов’язаною з вирішенням практичних фахових завдань.

Студенти можуть вибирати теми зі списку, або пропонувати свої, попередньо погодивши їх з керівниками курсової роботи та завідувачем кафедри публічного управління та землеустрою. Повторення тем курсових робіт в одній академічній групі не допускається.

1.2. Керівниками курсових робіт призначаються викладачі, які викладають навчальну дисципліну «Управління земельними ресурсами».

Керівник курсової роботи:

– надає допомогу студенту в складанні плану;

– рекомендує студенту спеціальну літературу й інформаційні джерела за

обраною темою курсової роботи;

– консультує студента, контролює протягом усього періоду виконання курсової роботи, її якість, а також інформує завідувача кафедри про хід підготовки роботи до захисту.

1.3. Вибравши тему курсової роботи, студент магістратури повинен визначитися з об’єктом, предметом і метою наукового дослідження.

Курсова робота складається зі вступу, кількох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків (за необхідністю).

1.4. Для проведення ґрунтовного наукового аналізу з теми дослідження складається план, який дає змогу виділити основні структурні одиниці роботи. В тексті роботи він фіксується як зміст роботи. Формуючи план роботи, студент показує вміння визначати головне, найбільш істотне у проблемі, а також послідовність викладення. Перелік питань, які розглядаються, структурується за принципом від загального до конкретного. Тобто питання теми, як вузлові складові обраної проблеми, мають бути єдиною системою, в якій кожне наступне питання розвиває і доповнює попереднє. Питання повинні бути чітко і ясно сформульовані. Назва питань не може дублювати назву курсової роботи.

1.5. Визначення і добір матеріалу для курсового дослідження студент здійснює самостійно, консультуючись із керівником. Важливим етапом є визначення необхідних джерел (нормативних, статистичних, звітних, публікацій у періодичних виданнях тощо), основної та допоміжної літератури, насамперед монографічних досліджень, які мають розділи, що стосуються окремих питань курсової роботи.

Студент повинен знайти найновіші джерела для розкриття теми роботи, на їх основі показати дослідницьку новизну обраної проблеми й уміти охарактеризувати ці джерела.

1.6. Курсова робота має характеризуватися логічністю, аргументованістю і відповідати таким вимогам:

– принципам академічної доброчесності;

– містити поглиблений аналіз досліджуваної теми;

– містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення окремих напрямів діяльності досліджуваного об’єкта;

– бути належно оформленою;

– бути виконаною і поданою на кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

1.7. Курсова робота написана без дотримання зазначених умов для перевірки не приймається і до захисту не допускається.

1.8. Курсова робота повинна виконуватись з дотриманням принципів академічної доброчесності, не містити плагіату та мати значний ступінь унікальності (авторського тексту).

ІІ. СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ

2.1. Виконання курсової роботи передбачає:

– обґрунтування актуальності теми, цілей та завдань дослідження, оцінювання його перспективності, зазначення методів та джерел дослідження;

– визначення теоретичних засад дослідження (основних категорій, понять, закономірностей розвитку явища, яке вивчається, розгляд історії питання, документів, нормативних актів, інших джерел інформації);

– аналіз конкретної проблемної ситуації та підтвердження її логічними судженнями, розрахунками відповідних пропозицій і рекомендацій.

2.2. Приступаючи до виконання курсової роботи, студент має чітко уявляти її структуру та зміст. При цьому всі складові частини роботи повинні бути логічно взаємопов’язані та переконливо аргументовані.

2.3. Структура роботи, як правило, включає:

титульну сторінку;

план роботи (зміст);

вступ;

два-три розділи;

висновки;

список використаних джерел;

додатки (за необхідності).

2.3.1. Титульна сторінка містить найменування вищого навчального закладу та відповідного структурного підрозділу (кафедри), де вона виконана; тему роботи; курс, групу, найменування спеціальності, прізвище та ініціали автора; посаду, науковий ступінь, вчене звання, прізвище та ініціали керівника; місце й рік виконання роботи. Приклад оформлення титульної сторінки наведений у додатку А.

2.3.2. Зміст вміщує в собі структурні елементи: перелік скорочень, умовних позначень, символів, одиниць термінів (якщо вони є); вступ; заголовки розділів та підрозділів; висновки; список використаних джерел; додатки (якщо вони є). Для кожного з структурних розділів обов'язковим є вказівка на номер сторінки, з якого він розпочинається. Номер сторінки вказують справа від назви структурного елементу. Приклад змісту наведено у додатку Б.

2.3.3. Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень термінів оформляється традиційно: усі використані в курсовій роботі малопоширені умовні позначення, символи, одиниці, скорочення, терміни пояснюють у переліку, який вміщують безпосередньо після змісту, починаючи з нової сторінки. Незалежно від цього при першій появі цих елементів у тексті курсової роботи наводять їх розшифровку.

2.3.4. У **вступі** до курсової роботи обґрунтовується актуальність і проблеми для галузі науки “Управління земельними ресурсами”, її практична значущість; формулюються мета й завдання, обґрунтовуються об’єкт, предмет і напрями дослідження, вказуються використані наукові методи дослідження, обсяг і структура роботи (наприклад: *Курсова робота викладена на 45*

сторінках комп'ютерного тексту і складається зі вступу, трьох розділів, висновків та додатків. Бібліографічний список включає 40 літературних джерел на 4 сторінках. Робота містить 8 таблиць і 5 рисунків загальним обсягом 8 сторінок). Обсяг вступу не повинен перевищувати 3-х сторінок комп'ютерного тексту.

- **Актуальність теми** визначається у її зіставленні з широким колом подібних попередніх досліджень з урахуванням необхідності застосування нових наукових підходів до її аналізу та узагальнення. Аналіз монографічних досліджень має на меті характеристику аналогічних досліджень з певної проблеми (монографій, наукових статей), розкриття особливостей авторських підходів дослідників, переваг і недоліків пропонованого дослідницького методу й отриманих результатів, розкриття змісту й підсумків наукових дискусій з проблеми, яка досліджується**.**

Обґрунтовуючи актуальність дослідження, не треба обмежуватися посиланнями на державні документи, у яких формулюються завдання державного управління: цього явно недостатньо, оскільки доцільно також пов'язувати основні завдання у сфері управління земельними ресурсами з проблемами і суперечностями, які існують на практиці.

Мета і завдання дослідження визначаються на основі актуальності обраної теми та з визначенням кінцевого результату роботи. Сукупність усіх завдань має дати уявлення про те, що необхідно зробити для досягнення мети. Кожне поставлене завдання має бути розв'язано й описано в роботі у вигляді аналізу, висновків та рекомендацій. Ключовими словами у формулюванні мети виступають дієслова в неозначеній формі (*дослідити, описати, здійснити, вивчити, розкрити* і т. ін.), або відповідні віддієслівні іменники (*дослідження, опис* тощо). Оскільки мета – це поняття ширше, ніж завдання, тут часто вживаються означення *комплексний, всебічний* (*комплексне дослідження, всебічне вивчення*). Мету слід формулювати якомога компактніше, бажано, щоб у ній проглядалася основна думка наукової розвідки, а при визначенні завдань не доводилося іншими словами повторювати вже сказане про мету.

Формулюючи мету наукового пошуку, треба передбачати очікуваний результат, якого необхідно досягти на завершальному етапі. Визначаючи логіку дослідження, студент формулює кілька часткових дослідницьких завдань (3-4 пункти), які сукупно мають дати уявлення, що саме слід зробити для досягнення мети.

Першим завданням традиційно визначають: «вивчити стан проблеми в теорії і практиці» або «дослідити принципи виникнення певного явища в теорії і практиці управління земельними ресурсами, тенденції його розвитку». У наступних завданнях має зазначатися потреба експериментальної чи дослідно-експериментальної перевірки висловлених ідей, створеної управлінської моделі, запропонованої роботи, наукової технології чи принаймні про їхню апробацію на практиці; вироблення на основі одержаних результатів науково обґрунтованих конкретних рекомендацій.

Предмет та об'єкт дослідження.

Об'єкт – уся сукупність зв'язків, відношень різних аспектів теорії та практики проблеми, яка є джерелом інформації, необхідної для дослідника (галузь, сфера, інститут тощо).

Предмет – це тільки ті суттєві зв'язки та відносини, які підлягають безпосередньому вивченню в певній роботі, є головними, визначальними для конкретного дослідження (наприклад, визначення ефективності управління; дослідження механізму взаємодії тощо).

Необхідність розрізняти об'єкт і предмет дослідження зумовлена тим, що управління земельними ресурсами дуже різноманітне, а сенс дослідження полягає в потребі одержати кінцеві результати, тому необхідно розрізняти, з одного боку, усю об'єктну сферу, яка цікавить дослідника, а з іншого – саме те, відносно чого він збирається одержати нове знання. Таким чином, предмет дослідження вужчий, ніж об'єкт. Він є частиною, стороною, елементом, одним із аспектів об'єкта. Наприклад, об'єктом дослідження може бути система управління земельними ресурсами в цілому, а предметом дослідження – лише механізми державного управління (частина цього процесу). Поняття «об'єкт» і «предмет» є відносними: у ролі об'єкта, наприклад, може виступати соціальна робота як складова соціальної політики України, а предмета – лише механізми державного регулювання соціальної роботи як організаційно-ресурсний чинник реалізації державної політики України в соціальній сфері. Тому дослідник має чітко визначити, що в його дослідженні є об'єктом, а що - предметом. При цьому об'єкт не може бути безмежно широким: це має бути об'єктивно реальне середовище, яке включає в себе предмет як найважливіший елемент, котрий підлягає вивченню в безпосередньому взаємозв'язку з іншими складовими даного об'єкта і його можна однозначно зрозуміти лише із зіставленням з іншими складовими об'єкта. Предмет дослідження має конкретизуватися в меті й завданнях, які виступають безпосередніми характеристиками науково-дослідної діяльності.

2.3.5. **Перший розділ** обсягом 10 сторінок комп'ютерного тексту, викладеного у двох-трьох підрозділах, повинен містити:

– виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність і зміст предмета досліджуваної теми, з огляду на цілі й завдання курсової роботи;

– науково-методологічне обґрунтування з позицій теорії "Управління земельними ресурсами";

– розгляд різних точок зору провідних фахівців з досліджуваних питань на основі аналізу нормативних, методологічних та інших інформаційних джерел;

– визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому розв'язанню.

Теоретична сторона проблеми, наведеної в першому розділі, повинна продемонструвати рівень знань слухача, його ерудицію та стати інструментом для розв'язання поставлених у роботі завдань.

2.3.6. **Другий розділ** курсової роботи передбачає аналіз стану

досліджуваної проблеми, мета якого – отримання обґрунтованих даних, що дають змогу розв'язати проблемні питання управління земельними ресурсами в цілому та їхні можливі варіанти. Структура та зміст другого розділу повинні мати аналітичний характер і залежать від специфіки курсової роботи. Особливо цінним у цій частині роботи є описання власного дослідження. Орієнтовний обсяг другого розділу – 20 сторінок комп'ютерного тексту.

2.3.7. У **третьому розділі** на основі отриманих результатів розглядаються пропозиції, рекомендації, заходи щодо досягнення цілей згідно з темою курсової роботи. При цьому студент повинен виявити самостійність та ініціативу. У розділі визначаються обумовлені результатами дослідження тенденції в динаміці досліджуваних проблем і явищ у сфері управління земельними ресурсами, обґрунтовуються прогностичні оцінки щодо перспектив розвитку досліджуваних процесів. Обсяг третього розділу має становити орієнтовно 10 сторінок комп'ютерного тексту. Обсяги другого і третього розділів можуть взаємно доповнюватись.

При цьому треба пам'ятати, що дослівне запозичення чужого тексту, яке не супроводжується посиланням на джерело, називається плагіатом і суворо карається в науковому середовищі. Робота, автор якої допустився плагіату, знімається з розгляду незалежно від стадії підготовки без права її повторного захисту.

Кожен підрозділ розділу необхідно завершувати лаконічними **висновками**, що логічно узагальнюють викладене в підрозділі дослідження: «Отже, ...», «Таким чином, ...», «Отож, ...», «Аналіз літератури дозволив нам зробити такі висновки...», який, у свою чергу, має підтверджувати назву підрозділу.

2.3.8. **Висновки** є завершальним етапом виконаної студентом курсової роботи. Вони повинні містити:

– короткі підсумки за результатами наукового дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей;

– перелік заходів, спрямованих на розв'язання проблеми, підвищення ефективності об'єкта дослідження;

– отримані якісні та кількісні показники;

– можливі варіанти реалізації запропонованих у курсовій роботі заходів.

Список використаних джерел складається слухачем як результат перегляду наукового апарату, який послужив методологічною, спеціальною теоретичною і методичною опорою при написанні роботи. До списку використаних джерел включаються лише ті праці та джерела, на які робилися посилання, чи які використовувалися в роботі.

Додатки до курсової роботи передбачають таблиці, схеми, малюнки, зразки управлінських документів (інструкцій, положень, розпорядчих документів тощо), анкети тощо. Вони розміщуються в кінці роботи після списку використаних джерел.

2.4. Загальний обсяг курсової роботи не повинен перевищувати 50

сторінок комп'ютерного набору, включаючи бібліографію. У загальний обсяг не входять додатки.

ІІІ. ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

3.1. Загальні вимоги

3.1.1. Робота має виконуватися державною (українською) мовою. Викладення повинне мати науковий характер, бути чітким, без орфографічних і синтаксичних помилок, логічно послідовним. Пряме переписування матеріалів з літературних джерел неприпустиме.

3.1.2. Робота має бути надрукована на комп'ютері на одному боці стандартних аркушів паперу формату А4 через 1,5 міжрядкового інтервалу, 28-30 рядків на сторінку, до 65 знаків у рядку. Шрифт Times New Roman, кегль 14. Сторінки повинні мати поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Абзацні відступи – 1,27 см.

Надрукований текст повинен бути чітким, чорного кольору. Щільність тексту – однакова по всій роботі.

3.1.3. Вписувати в текст окремі іншомовні слова, формули, умовні знаки можна чорнилом, тушшю, пастою тільки чорного кольору, при цьому щільність вписаного тексту має бути наближена до щільності основного тексту.

3.1.4. Друкарські помилки, описки, графічні неточності, які виявилися під час написання роботи, можна виправляти підчищенням або зафарбовуванням корегуючою рідиною та нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту (фрагменту рисунка) комп'ютерним способом. На одній сторінці допускається не більше двох виправлень.

3.1.5. Першою сторінкою роботи є титульна сторінка, яка оформлюється за зразком: див. додаток А.

3.1.6. На наступній сторінці після титульної подається зміст роботи із зазначенням сторінок: див. додаток Б.

3.1.7. Кожен розділ роботи разом із заголовком має починатися з нової сторінки. Текст основної частини роботи поділяється на розділи і підрозділи згідно з планом.

3.1.8. Заголовки структурних частин роботи – "**ЗМІСТ**", "**ВСТУП**", "**РОЗДІЛ**", **«ВИСНОВКИ»,"СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**", "**ДОДАТКИ**" – друкуються великими літерами посередині рядка **жирним** шрифтом. Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу **жирним** шрифтом. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 3 інтервалам основного тексту.

3.2. Нумерація

3.2.1. Сторінки курсової роботи мають бути пронумеровані арабськими цифрами (в правому верхньому куті без тире, крапки та знака №). Нумерація має бути наскрізною від титульної до останньої сторінки, включаючи всі ілюстрації та додатки. На титульній сторінці номер не ставиться.

3.2.2. ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують як розділи. Тобто не можна друкувати «1. Вступ» чи «Розділ 4. Висновки». Номер розділу ставиться після слова "РОЗДІЛ", після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка. В кінці номера підрозділу має стояти крапка, наприклад: "1.2." (другий підрозділ першого розділу), після якої в тому ж рядку друкують заголовок підрозділу.

3.2.3. Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти, діаграми) і таблиці необхідно розміщувати безпосередньо за текстом, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Якщо ілюстрації і таблиці розміщені на окремих сторінках, ці сторінки нумерують за загальною нумерацією сторінок. Таблицю чи ілюстрацію на аркуші формату, більшого за А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках.

3.2.4. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставлять крапку. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

3.2.5. Таблиці нумерують послідовно у межах розділу (за винятком таблиць, поданих у додатках). Для цього в правому верхньому куті над заголовком таблиці розміщується напис: Таблиця 1.4 (четверта таблиця першого розділу) без крапки. Якщо таблиця не вміщується на одній сторінці, над її продовженням на наступній сторінці подається напис: Продовження табл. 1.4. Назву таблиці не підкреслюють.

3.3. Ілюстрації

3.3.1. Текст може доповнюватися ілюстративним матеріалом у вигляді графіків, діаграм, схем тощо.

Зміст ілюстрацій має допомагати кращому розкриттю теми, наочно ілюструвати думки автора, і тому в тексті на кожну з них має бути посилання з коментарем.

3.3.2. Підпис під ілюстрацією зазвичай має такі основні елементи:

− найменування графічного сюжету, що позначається скороченим

словом «Рис. »;

− порядковий номер ілюстрації, який вказується без знака номера арабськими цифрами;

− тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст із якомога стислою характеристикою зображеного;

− експлікацію – пояснення деталей сюжету, позначених на ілюстрації цифрами тощо.

3.3.3. Нумераційний заголовок (Рис. 1., Рис. 2.) розміщують під графіком (схемою) поряд із тематичним заголовком.

3.3.4. Тематичний заголовок ілюстрації розміщують після нумераційного. За необхідності далі наводять пояснювальні дані (експлікацію).

3.3.5. Недоцільно оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься в підписі. У тому місці, де викладається тема, пов’язана з ілюстрацією, і де потрібно вказати на неї, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках «(рис. 3.1)» або зворот типу «... як це видно з рис. 3.1», «... як це показано на рис. 3.1».

3.4. Таблиці

3.4.1. Цифровий матеріал, як правило, оформляється у вигляді таблиць. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею посередині рядка. Назву та слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву таблиці друкують **жирним** шрифтом.

3.4.2. Заголовки граф (колонок) таблиці починаються з великих літер, підзаголовки, якщо вони становлять одне речення із заголовком – з малих, а якщо вони є самостійними – з великих. Заголовок кожної графи має бути по можливості коротким.

3.4.3. У таблицях слід обов’язково зазначати одиницю виміру. Якщо всі показники таблиці мають однакову одиницю виміру, її наводять у заголовку. Одиниці виміру мають наводитися відповідно до стандартів. Числові величини в таблиці повинні мати однакову кількість десяткових знаків.

3.4.4. Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за рухом годинникової стрілки. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. При перенесенні частини таблиці на наступну сторінку назву розміщують тільки над першою частиною таблиці, а заголовки граф повторюють над кожною наступною частиною.

3.4.5. Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено, наприклад: "у табл. 1.2". У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вживати скорочене слово "дивись": наприклад, "див. табл. 1.2".

3.5. Загальні правила цитування використаних джерел та посилання на них

3.5.1. У тексті курсової роботи мають бути посилання на джерела інформації. Такі посилання дають змогу відшукати документи, перевірити правильність їх цитування та сприйняття їх студентом. Посилатися слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал не входить до останнього видання.

Якщо використовуються відомості з джерел з великою кількістю сторінок, у посиланні необхідно точно вказати номер конкретної сторінки (чи номери сторінок).

3.5.2. Оформлення посилання в тексті на джерела інформації: у квадратних дужках наводять порядковий номер зі списку літератури, наприклад, «... у працях [1– 3]...».

3.5.3. Цитати беруться в лапки, пропуски в цитатах позначаються трьома крапками, взятими в ламані дужки: <…>. Цитати подаються мовою оригіналу. Після цитати в тексті ставиться в квадратних дужках порядковий номер використаного джерела за списком літератури та сторінка: [3, с.16].

3.5.4. Посилання базуються на списку використаної літератури, складеному в певній ієрархічній послідовності (наприклад, 1, 2, 3, і т.д. – за алфавітом, за черговістю посилання у роботі або – за юридичною силою тощо).

3.6. Оформлення списку використаних джерел

3.6.1. Список використаних джерел розміщується після основного тексту роботи. У цей список необхідно внести джерела, на базі яких здійснюється аналіз, та спеціальну літературу з теми, яка досліджується і на яку в роботі є посилання або з якою автор ознайомився, з якої запозичив концепцію, але не посилався. Це свідчить про рівень вивчення досліджуваної проблеми і навичок роботи з науковою літературою.

3.6.2. Розміщувати матеріали в списку використаних джерел слід в алфавітному порядку із загальною нумерацією. Іншомовні видання розміщують у кінці списку літератури. Завершують список використаних джерел інтернет-адреси.

При описі літературних джерел у списку використаних джерел слід дотримуватися правил оформлення бібліографічного опису документів (додаток В).

3.7. Додатки

3.7.1. Додатки оформлюються як продовження курсової роботи і розміщуються в порядку посилань у тексті. Додатки до роботи мають містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень згідно з

обраною темою. Крім того, у додатки доцільно включати допоміжний матеріал, потрібний для повноти сприйняття роботи:

– реальні документи;

– таблиці допоміжних цифрових даних;

– інструкції, методики, описи, що розроблені в процесі виконання роботи;

– ілюстрації допоміжного характеру.

3.7.2. Додаток повинен мати заголовок, написаний або надрукований малими літерами з першої великої літери посередині рядка.

Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово "**Додаток**" і поряд – велика літера, що позначає його. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Ґ, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь, наприклад: додаток А, додаток Б і т. д. Якщо є лише один додаток, його позначають «Додаток А».

3.7.3. Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад: "А.2" (другий розділ додатка А); "В. 3.1" (перший підрозділ третього розділу додатка В).

3.7.4. Ілюстрації, таблиці і формули, які розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: "рис. Д.1.2" (другий рисунок першого розділу додатка Д); "формула (А.1)" (перша формула додатка А).

3.8. Мовна та стилістична культура роботи

Літературне оформлення курсової роботи є важливим елементом її виконання і одним із критеріїв оцінювання дослідження. Тому роботу рекомендується виконувати спочатку в чорновому варіанті. Це дозволяє вносити до тексту необхідні зміни і доповнення як з ініціативи самого автора, так і згідно з зауваженнями керівника.

Чернетку роботи треба писати на окремих аркушах паперу з однієї сторони з полями шириною приблизно 3-4 см задля можливості внесення необхідних змін до тексту, які можна зробити на полях або на зворотному боці аркуша. Під час підготовки чернетки слід ретельно відредагувати кожне речення, звернути увагу на вибір необхідних формулювань, які б просто і чітко, коротко й доступно виражали зміст викладених питань. У курсовій роботі необхідно прагнути дотримуватися прийнятої термінології, позначень, умовних скорочень і символів.

Щодо *літературного оформлення курсової роботи* необхідно дотримуватися таких рекомендацій:

1. Роботу рекомендується писати від першої особи множини ("на наш погляд...", "маємо на увазі...", "спостерігаємо..", "на нашу думку..."), або використовувати такі вирази: «на думку автора», «проведене дослідження

доводить...», «можна стверджувати...» тощо.

2. Кожна думка повинна бути викладена чітко, логічно, коротко, доступно. Жоден вираз не повинен мати подвійного тлумачення. Не слід використовувати довгі і складні речення, вживати тільки складні синтаксичні конструкції. В той же час необхідно уникати надмірно коротких, лаконічних фраз, логічно слабко пов'язаних між собою.

3. Не рекомендується вживати слова і вирази - штампи ("вдалі рішення", "яскраві приклади").

4. Необхідно дотримуватися прийнятої наукової термінології, позначень, умовних скорочень і символів.

5. При наведенні або згадуванні в тексті курсової роботи діячів науки їх ініціали необхідно писати перед прізвищем.

6. Робота має бути виконана літературною мовою з використанням зрозумілих спільноті термінів. Повторне використання слова допускається через 50 - 100 слів.

7. Мати на увазі, що наукові тексти характеризуються узагальненістю та логічністю викладу. Типовими є смислова точність викладу, прихована емоційність, об'єктивність, певна сухість і суворість.

IV. ПІДГОТОВКА КУРСОВОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

4.1. Після написання курсова робота у зброшурованому вигляді (1 примірник) передається керівникові для перевірки, а потім на кафедру публічного управління та землеустрою для реєстрації.

4.2. Дозволом до захисту курсової роботи є позитивний відзив керівника.

4.3. Одержання позитивного відгуку керівника є підставою для її представлення до захисту відповідно до розкладу захисту курсових робіт.

V. ПУБЛІЧНИЙ ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

5.1. Захист курсової роботи проводиться відповідно до розкладу захисту курсових робіт, можливо за участю керівника курсової роботи.

5.2. Захист складається з короткої доповіді студента про виконану роботу та відповідей на питання. Для виступу студентові відводиться до 7 хвилин. Доповідь має містити:

чітке формулювання проблеми;

обґрунтування її актуальності;

визначення мети та завдань курсової роботи;

викладення автором роботи зроблених узагальнень, висновків і конкретних рекомендацій за темою дослідження.

Після цього студент зобов’язаний відповісти на запитання, дати аргументовані роз’яснення тощо.

VI. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Об’єктами оцінювання є шість основних елементів:

1. Науково-теоретичний рівень змісту, теоретична обґрунтованість теми, чітко розроблений науковий апарат.

2. Вироблення навичок щодо розробки і вирішення наукової проблеми, уміння самостійно працювати з літературними джерелами, виділяти й аналізувати провідні концепції у сфері управління земельними ресурсами, грамотно оформляти бібліографію.

3. Використання методів дослідження, самостійний і творчий підхід до аналізу явищ і процесів.

4. Планомірний і систематичний характер роботи студента над темою курсової роботи.

5. Правильність оформлення курсової роботи і своєчасність її подання.

6. Уміння студента вести аргументовану публічну дискусію й захищати свою позицію.

Оцінювання курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою (табл.1), що враховує, по-перше, попереднє оцінювання якості курсової роботи керівником, по-друге, оцінювання захисту курсової роботи.

Таблиця 1

Оцінювання виконання курсової роботи та результати її захисту за шкалою ESTS

За національною шкалою	За шкалою ECTS	Кількість балів		Примітка
		за 100-бальною шкалою	залікового модуля 4	
1	2	3	4	5
ВІДМІННО	A	90 - 100	18 - 20	Заслуговує студент, який успішно виконав курсову роботу та під час захисту дає логічно побудовані, послідовні, обґрунтовані відповіді на поставлені запитання; уміло використовує аналіз та влучно підбирає критерії для порівняння загальнотеоретичних понять. Вільно володіє термінологією при характеристиці різноманітних понять, уміє виділяти й оцінювати корінні проблеми в галузі науки «Управління земельними ресурсами» Студент вільно володіє навчальним матеріалом на підставі вивченої основної та додаткової літератури, аргументовано висловлює свої думки, проявляє творчий підхід до виконання курсової роботи
ДОБРЕ	B	82 - 89	15 - 17	Заслуговує студент, який володіє повним обсягом знань, але припускається неточностей у відповіді; не завжди може аргументувати та захистити висловлені ним думки й положення; має певні навички аналітичної діяльності, але не завжди може використати їх у відповіді; опрацював усі рекомендовані джерела, але недостатньо оперує ними; використовує для відповіді положення тільки окремих наукових праць; припускається окремих непринципових помилок при відповіді. Студент не має достатніх знань для формулювання висновків, порівняння теоретичних знань із практичними прикладами
	C	75 - 81	12 - 14	

ЗАДОВІЛЬНО	D	67 - 74	9 - 11	Заслуговує студент, який виявив знання, але має низький рівень навичок аналітичної роботи, не може використати отриману інформацію при розгляді загальнотеоретичних проблем галузі науки «Управління земельними ресурсами» має недостатні навички систематизації та узагальнення матеріалу; виявив знання основного теоретичного матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності, але припускається помилок та неточностей у відповіді
	E	60 - 66	6 - 8	
НЕ ЗАДОВІЛЬНО *з можливістю повторного захисту курсової роботи*	FX	35 - 59	3 - 5	Виставляється студенту, який виявив істотні прогалини у знаннях основного навчально-програмного матеріалу, припустився принципових помилок у виконанні курсової роботи і не може продовжити навчання без додаткових знань.
НЕ ЗАДОВІЛЬНО *з обов'язковим повторним виконанням курсової роботи*	F	1 - 34	1 - 2	

Якщо курсова робота оцінюється в 35-59 балів (за 100 бальною шкалою), вона повертається студенту для доопрацювання.

Якщо при захисті курсової роботи студент отримав оцінку в 1-34 бали, то йому пропонується нова тема роботи, яку він повинен виконати у встановлений термін.

VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Оцінка курсової роботи оголошується в день захисту, після чого вона записується на титульному аркуші курсової роботи та проставляється в екзаменаційну відомість і залікову книжку студента.

7.2. У разі порушення термінів здачі роботи без поважних причин на кафедру публічного управління та землеустрою (терміни визначені кафедрою), курсова робота лаборантом не приймається, а студент не допускається до захисту.

Незахист курсової роботи вважається академічною заборгованістю. Ліквідація академзаборгованості здійснюється аналогічно до інших форм підсумкового контролю

7.3.Після захисту курсова робота здається керівником лаборанту кафедри публічного управління та землеустрою для передачі в архів.

7.4. Курсові роботи, що мають теоретичну та практичну цінність, подаються на конкурси наукових робіт, пропонуються до впровадження.

ТЕМАТИКА
курсових робіт з дисципліни «Управління земельними ресурсами» для студентів магістратури спеціальності G18 Геодезія та землеустрій

1. Компенсаційні виплати за вилучення земель із сільськогосподарського та лісогосподарського обігу: практика застосування (на прикладі регіону України).
2. Оподаткування землі в системі управління земельними ресурсами (на прикладі регіону України).
3. Формування та розвиток платного землекористування (на на прикладі регіону України).
4. Справляння орендної плати за користування земельними ділянками (на прикладі регіону України).
5. Платне землекористування в аграрній сфері (на прикладі регіону України).
6. Платежі за користування землею в несільськогосподарських галузях (на прикладі регіону України).
7. Справляння орендної плати за користування земельними ділянками в аграрній сфері (на прикладі регіону України).
8. Справляння орендної плати за користування земельними ділянками в несільськогосподарських галузях економіки (на прикладі регіону України).
9. Формування механізму справляння державного мита за посвідчення переходу права земельної власності та права користування землею (на прикладі регіону України).
10. Розвиток системи кредитування та субсидування сільськогосподарського землекористування і виробництва (на прикладі регіону України).
11. Економічне стимулювання інтенсивності та ефективності аграрного землекористування (на прикладі регіону України).
12. Формування механізму економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель (на прикладі регіону України).
13. Економічне нормування в системі управління земельними ресурсами (на прикладі регіону України).
14. Застосування дозволів в управлінні ресурсами (на прикладі регіону України).
15. Встановлення заборон на здійснення окремих видів господарської діяльності на землях (на прикладі регіону України).

16. Формування сучасної структури земельного фонду (на прикладі регіону України).
17. Реформування земельних відносин і форм господарювання в аграрному секторі (на прикладі регіону України).
18. Становлення та розвиток фермерського землекористування (на прикладі регіону України).
19. Трансформаційні процеси в землекористуванні особистих селянських господарств (на прикладі регіону України).
20. Система протиерозійного захисту грунтів (на прикладі регіону України).
21. Управління екологічним станом земель (на прикладі регіону України).
22. Управління використанням та охороною земель сільськогосподарського призначення (на прикладі регіону України).
23. Управління використанням та охороною земель лісового фонду (на прикладі регіону України).
24. Управління використанням та охороною земель водного фонду (на прикладі регіону України).
25. Управління використанням та охороною земель житлової та громадської забудови (на прикладі регіону України).
26. Управління використанням та охороною земель оздоровчого призначення (на прикладі регіону України).
27. Управління використанням та охороною земель рекреаційного призначення (на прикладі регіону України).
28. Управління використанням та охороною земель історико-культурного призначення (на прикладі регіону України).
29. Управління використанням та охороною земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони (на прикладі регіону України).
30. Формування механізмів державного управління земельними ресурсами (на прикладі регіону України).
31. Формування механізмів муніципального управління земельними ресурсами (на прикладі регіону України).
32. Адміністративний механізм управління земельними ресурсами (на прикладі регіону України).
33. Економічний механізм державного регулювання використання та охорони земель (на прикладі регіону України).
34. Контроль за використанням та охороною земель сільськогосподарського призначення (на прикладі регіону України).
35. Контроль за використанням та охороною земель лісового фонду (на прикладі регіону України).
36. Контроль за використанням та охороною земель водного фонду (на прикладі регіону України).
37. Контроль за використанням та охороною земель житлової та громадської забудови (на прикладі регіону України).
38. Контроль за використанням та охороною земель оздоровчого призначення (на прикладі регіону України).

39. Контроль за використанням та охороною земель рекреаційного призначення (на прикладі регіону України).

40. Контроль за використанням земель історико-культурного призначення (на прикладі регіону України).

41. Контроль за використанням та охороною земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики оборони (на прикладі регіону України).

42. Екологічні проблеми землекористування в сільськогосподарському виробництві та шляхи їх подолання (на прикладі регіону України).

43. Ринок землі в Запорізькій області та проблеми його регулювання.

44. Адміністративний механізм управління землями сільськогосподарського призначення (на прикладі регіону України).

45. Економічне стимулювання раціонального землекористування та охорони земель в аграрній сфері (на прикладі регіону України).

46. Економічний механізм державного регулювання аграрного землекористування (на прикладі регіону України).

47. Розвиток системи моніторингу земель (на прикладі регіону України).

48. Програмно-цільові методи управління земельними ресурсами (на прикладі регіону Україні).

49. Формування системи державного земельного кадастру (на прикладі регіону України).

50. Система оцінювання земель (на прикладі регіону України).

51. Компенсаційні виплати за вилучення земель із сільськогосподарського та лісогосподарського обігу: практика застосування в Україні

52. Оподаткування землі в системі управління земельними ресурсами України

53. Формування та розвиток платного землекористування в аграрній сфері України

54. Справляння орендної плати за користування земельними ділянками в аграрній сфері України

55. Розвиток системи кредитування та субсидування сільськогосподарського землекористування і виробництва в Україні

56. Економічне стимулювання інтенсивності та ефективності аграрного землекористування в Україні

57. Формування механізму справляння державного мита за посвідчення переходу права власності та права користування землями сільськогосподарського призначення в Україні

58. Механізми прямого та опосередкованого стимулювання землеохоронної діяльності в аграрному секторі економіки України

59. Економічний механізм державного регулювання аграрного землекористування в Україні

60. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони сільськогосподарських земель в Україні

61. Розвиток системи оподаткування землі в аграрній сфері України

62. Застосування геоінформаційних технологій в управлінні земельними ресурсами України.

63. Планування та програмування в управління земельними ресурсами України

64. Державний контроль за використанням та охороною земель сільськогосподарського призначення в Україні

65. Функціональні повноваження органів загального управління земельними ресурсами України

66. Органи спеціального управління земельними ресурсами в Україні: характеристика діяльності

67. Особливості здійснення управлінської діяльності органами відомчого (галузевого) управління земельними ресурсами України

68. Формування та розвиток правового забезпечення побудови системи управління земельними ресурсами України в період ринкового трансформації

69. Розвиток системи агроекологічного моніторингу земель в Україні в період ринкових трансформацій

70. Формування ринкового обороту землі в Україні

ДОДАТКИ

Додаток А
Приклад оформлення титульної сторінки курсової роботи

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра публічного управління та землеустрою

КУРСОВА РОБОТА

з навчальної дисципліни “Управління земельними ресурсами”
(
на тему:_____
_____

Студента (ки) _____ курсу групи_____

Спеціальності «Геодезія та землеустрій»
_____
(прізвище та ініціали)
Керівник _____
_____
(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____
Кількість балів: _____Оцінка: ECTS _____

Запоріжжя
202_р.

Додаток Б
Приклад оформлення змісту

ВСТУП..... 2
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАБУТТЯ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ..... 4
1.1. Нормативне та законодавче забезпечення набуття права власності на землю 4
1.2. Власність на землю……..... 7
1.3. Порядок набуття права власності на землю..... 11
РОЗДІЛ 2. СКЛАДАННЯ ПРОЕКТУ ВІДВЕДЕННЯ ЗЕМЕЛЬ У ВЛАСНІСТЬ..... 14
2.1. Обґрунтування необхідності відведення земельної ділянки, її розміру та місця розташування…… 14
2.2. Розроблення проекту відведення земельної ділянки у власність…… 21
2.3. Погодження та затвердження проекту……. 27
РОЗДІЛ 3. РЕЄСТРАЦІЯ ТА ВИДАЧА ДОКУМЕНТІВ, НА ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ..... 34
3.1. Документи, що посвідчують право власності (користування) землею. 34
3.2. Порядок реєстрації та видачі документів на право володіння земельною ділянкою..... 37
3.3. Внесення даних до автоматизованої системи державного земельного кадастру …… 41
ВИСНОВКИ..... 44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ..... 46
ДОДАТКИ..... 48

Додаток В

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» з урахуванням правок (код УКНД 01.140.40)

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	1. Андріяш В. Державна етнополітика України в умовах глобалізації. Миколаїв : Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. 328 с. 2. Краснова М. В. Договори в екологічному праві України : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Алерта, 2012. 216 с. 3. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с. 4. Романюк А. Порівняльний аналіз політичних систем країн Західної Європи: інституційний вимір. Львів : Тріада плюс, 2004. 392 с. 5. Скидан О. В. Аграрна політика в період ринкової трансформації : монографія. Житомир : ЖНАЕУ, 2008. 375 с. 6. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті-1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.
Два автори	1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 3. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с. 4. Васильєв С. В., Ніколенко Л. М. Доказування та докази у господарському процесі України : монографія. Харків : Еспада, 2004. 192 с. 5. Каткова Т. В., Каткова А. Г. Закінчення досудового слідства у кримінальних справах : практ. посіб. Харків : Право, 2011. 136 с.
Три автори	1. Комаров В. В., Світлична Г. О., Удальцова І. В. Окреме провадження : монографія / за ред. В. В. Комарова. Харків : Право, 2011. 312 с.

	2. Кузнєцов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 3. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с. 4. Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.
Чотири і більше авторів	1. Прилипко С. М., Ярошенко О. М., Мороз С. В., Малиновська К. А. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження : монографія. Харків : Юрайт, 2013. 288 с. 2. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 3. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с. 4. The mutual fund industry: Competition and investor welfare / R. G. Hubbard et. al. New York, NY : Columbia University Press, 2010. 256 p.
Автор(и) та редактор(и)/ упорядники	1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Гель А. П., Семаков Г. С., Яковець І. С. Кримінально-виконавче право України : навч. посіб. / ред. А. Х. Степанюк. Київ : Юрінком Інтер, 2008. 624 с. 3. Грошевий Ю. М. Вибрані праці / упоряд.: О. В. Капліна, В. І. Маринів. Харків : Право, 2011. 656 с. 4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с. 5. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с.
Без автора	1. Антологія української літературно-критичної думки першої половини XX століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с. 2. Експлуатація і технічне обслуговування газорозподільчих станцій магістральних газопроводів / заг. ред. А. А. Руднік. Київ, 2003. 370 с. 3. Політологічний енциклопедичний словник / упоряд.

	В. П. Горбатенко. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : Генеза, 2004. 736 с. 4. Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. ІІ. Київ, 2012. 464 с. 5. Twenty-four hours a day. Miami, FL : BN Publishing, 2010. 400 p.
Багатотомні видання	1. Енциклопедія історії України : у 10 т. / ред. рада: В. М. Литвин (голова) та ін. ; НАН України, Ін-т історії України. Київ : Наук. думка, 2005. Т. 9. 944 с. 2. Закалюк А. П. Курс сучасної української кримінології: теорія і практика : у 3 кн. Київ : Ін Юре, 2007. Кн. 1 : Теоретичні засади та історія української кримінології. 424 с. 3. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с. 4. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Спроба педагогічної антропології : вибр. твори. Київ : Рад. шк., 1983. Т. 1. 480 с.
Частина видання	
Книги	1. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. *Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні* : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169. 2. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. *Адміністративне право України* : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197. 3. Наумов М. С. Напрями впливу інтелектуалізації економіки на розвиток ринкових відносин в Україні. *Трансформаційні процеси в суспільстві в умовах інформаційної економіки* : монографія / В. П. Решетило, М. С. Наумов, Ю. В. Федотова ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків, 2014. С. 213–241. 4. Саблук П. Т. Напрямки розвитку економіки в аграрній сфері виробництва. *Основи аграрного підприємництва* / за ред. М. Й. Маліка. Київ, 2000. С. 5–15.
Тези доповідей, матеріали конференцій	1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. *Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017.

	С. 133–136. 2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. *Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених* : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137. 3. Зінчук Т. О. Економічні наслідки впливу продовольчих органічних відходів на природні ресурси світу. *Органічне виробництво і продовольча безпека* : зб. матеріалів доп. учасн. ІІ Міжнар. наук.-практ. конф. Житомир : Полісся, 2014. С. 103–108. 4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. *Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі* : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.

Статті із продовжуваних та періодичних видань	1. Кобильник В. Порівняльний метод як основа політологічного дослідження. *Збірник наукових праць «Політологічні студії».* 2011. № 2. С. 54–65. 2. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 3. Загірняк М., Костенко А. Про користування можливостями міжнародної бази даних Scopus. *Вища школа.* 2017. № 5–6. С. 48–55. 4. Кармазіна М., Могилевець О. Становлення і розвиток порівняльної методології в політичних дослідженнях. *Політичний менеджмент.* 2006. № 5. С. 3–17. 5. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. *Урядовий кур'єр*. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 6. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. *Юридичний вісник України*. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 7. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe2: ab initio modeling and comparison with experiment. *Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics*. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108. 8. Dalton R.J. Comparative politics of the industrial democracies: from the Golden Age to island hopping. Political Science. 1991. № 2. P. 15–43.
Інші видання	

Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. *Офіційний вісник України*. 2017. № 4. С. 530–543. 4. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. *Урядовий кур'єр*. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 5. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. *Офіційний вісник України*. 2017. № 20. С. 136–141. 6. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. *Баланс-бюджет*. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
Архівні документи	1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лєпіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. *ЦДАГО України* (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. *ЦДАВО України* (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. *Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України.* Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти	1. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с. 2. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с.

Препринти	1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).
Стандарти	1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила(ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам’ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики	1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин.

	Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).
Електронні ресурси	1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Мар'їна О. Контент-стратегія бібліотек у цифровому середовищі *Бібліотечний вісник*. 2016. № 4. С. 8–12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bv_2016_4_4 (дата звернення: 26.09.2017). 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. *Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки*. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017). 4. Що таке органічні продукти і чим вони кращі за звичайні? Екологія життя : веб-сайт. URL: http://www.eco-live.com.ua/ (дата звернення: 12.10.2017).
Автореферати дисертацій	1. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с. 2. Кравчук В. М. Припинення корпоративних правовідносин в господарських товариствах: автореф. дис. … д-ра юрид. наук : 12.00.03 Харків, 2010. 36 с. 3. Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918–1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.
Дисертації	1. Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01 / Київський національний економічний ун-т. Київ, 2005. 235 с. 2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.